U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho a Ondřeje Mrákoty ve věci žalobkyně: **M. V.**, zastoupené advokátem JUDr. Martinem Köhlerem, Vysoká 4, Liberec, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, náměstí Hrdinů 3, Praha 4, proti rozhodnutí ze dne 2. 2. 2022, čj. MV-212803-4/SO-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 18. 5. 2022, čj. 52 A 14/2022-40,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do rukou advokáta JUDr. Martina Köhlera, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně je cizinka; byla jí vydána zaměstnanecká karta s platností do března 2021. Žalobkyně požádala o její prodloužení. Neuspěla, a to ani v odvolacím řízení.

[2] V září 2021 žalobkyně Ministerstvu vnitra oznámila, že hodlá změnit zaměstnavatele. Ministerstvo žalobkyni sdělilo, že pro změnu zaměstnavatele nesplňuje podmínky, protože nemá platnou zaměstnaneckou kartu. V závěru sdělení ministerstvo uvedlo, že se proti němu nelze odvolat (odkázalo na § 168 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR). Žalobkyně se přesto odvolala – a Komise pro rozhodování ve věcech cizinců nato zamítla její odvolání jako nepřípustné. Proti rozhodnutí komise podala žalobkyně žalobu, tu ovšem krajský soud zamítl. Připustil, že proti sdělení o nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele bylo dříve možné podat odvolání. Od 2. 8. 2021 (tj. po novele č. 274/2021 Sb.) však zákon o pobytu cizinců odvolání proti takovému sdělení vylučuje.

[3] Proti rozsudku krajského soudu se žalobkyně (*stěžovatelka*) brání kasační stížností. Tu ale nelze projednat.

[4] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. Musí tedy kvalifikovaně zpochybňovat právě rozhodnutí soudu, proti němuž byla podána.

[5] Pokud soud prvního stupně postupoval procesně bezvadně a zamítl žalobu řádně zdůvodněným rozsudkem, může se neúspěšný žalobce pokusit prosadit své argumenty ještě jednou. V této věci stěžovatelka uplatnila důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nesprávné posouzení právní otázky. Je logické, že tento kasační důvod nebude přinášet zcela nové argumenty – ostatně v kasačním řízení obvykle nelze řešit jiné otázky, než které byly předmětem řízení už u soudu prvního stupně (§ 104 odst. 4 a § 109 odst. 5 s. ř. s.). Přece jen by ale kasační stížnost měla reagovat právě na argumenty soudu prvního stupně a měla by z ní být patrná aspoň nějaká snaha přesvědčit Nejvyšší správní soud. V kasačním řízení je stanoveno povinné zastoupení advokátem nikoli proto, aby kasační stížnosti byly jen formálně sepsány právním profesionálem, ale proto, aby soud rozhodující v kasačním řízení dostával na stůl pokud možno propracované právní úvahy.

[6] Krajský soud se v této věci řádně zabýval žalobní argumentací a snažil se stěžovatelce vysvětlit, proč se ve svém právním názoru mýlí. Zejména z jeho rozsudku plyne:

- Cizinec – držitel zaměstnanecké karty, která byla vydána pro určité pracovní místo, je povinen ministerstvu oznámit svůj úmysl toto pracovní místo (případně zaměstnavatele) změnit. Ministerstvo cizinci sdělí, zda pro změnu splňuje podmínky. Pokud tomu tak není, nemůže cizinec pracovní místo (zaměstnavatele) změnit (§ 42g odst. 7 až 9 zákona o pobytu cizinců).
- Na oznámení cizince a sdělení ministerstva se nevztahuje část druhá a třetí správního řádu; výslovně to vylučuje § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců účinný od 2. 8. 2021 (tj. ve znění po novele č. 274/2021 Sb.). To mimo jiné znamená, že sdělení ministerstva nelze napadnout odvoláním. (*NSS ale připomíná, že stále jde o rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., lze ho tedy napadnout žalobou – viz rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2022, čj. 2 Azs 133/2022-22, bod 13*).
- Nová úprava (tj. úprava vylučující odvolání) se podle přechodných ustanovení novely vztahuje na řízení zahájená poté, co novela nabyla účinnosti (čl. II bod 1 zákona č. 274/2021 Sb.). Stěžovatelka zahájila řízení ve věci změny zaměstnavatele až svým oznámením ze září 2021; úprava vylučující odvolání se na něj tedy už vztahovala
- Nic na tom nemění ani § 44a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Smyslem tohoto ustanovení není sloučit dvě odlišná řízení, ale umožnit změnu zaměstnavatele i během řízení o prodloužení zaměstnanecké karty.
- Ministerstvo tedy stěžovatelku správně poučilo, že odvolání proti sdělení ministerstva o nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele není přípustné. Stěžovatelka přesto proti sdělení nepodala žalobu, ale odvolání.

[7] Kasační stížnost na tuto argumentaci nijak nereaguje. Její důvody (*dvě části označené číslem IV na stranách 3 až 6*) totiž doslova kopírují text žaloby (*dvě části označené čísly III a IV na stranách 2 až 5*). Jen slova *žalobkyně* a *žalovaný* byla nahrazena za slova *stěžovatelka* a *soud*.

[8] V této věci tak nebyly uplatněny žádné skutečné kasační důvody: kasační stížnost se nijak nesnaží polemizovat s rozsudkem, který napadá. Protože je celý její argumentační obsah doslova převzat ze žaloby (a nic dalšího v kasační stížnosti není), je zjevné, že kasační stížnost ani částečně nezpochybňuje rozhodovací důvody krajského soudu, ale výlučně míří proti rozhodovacím důvodům žalované komise. Taková kasační stížnost je nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), protože se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[9] Podobné kasační stížnosti už Nejvyšší správní soud v minulosti odmítl; současně vysvětlil, proč není v takových případech třeba vyzývat advokáta k tomu, aby kasační důvody formuloval znovu a lépe.[*)]

[10] Nejvyšší správní soud rozumí tomu, že klient leckdy trvá na podání kasační stížnosti i v situaci, kdy se soud prvního stupně věcí důkladně zabýval a všechny žalobní námitky přesvědčivě vyvrátil. To může plynout z přesvědčení (častého, ale mylného), že více instancí nevyhnutelně přináší větší spravedlnost. I pokud však je účastník odhodlán dojít až na vrchol soudní soustavy, měla by tomu odpovídat kvalita jeho argumentů. Role Nejvyššího správního soudu přece nespočívá v tom, aby v reakci na stále stejná účastníkova tvrzení opisoval do svého rozsudku argumenty soudu prvního stupně. Tento postup by účastníku nic nepřinesl – šlo by jen o předstírání kasačního přezkumu. Současně by ale soud stěží mohl udělat něco jiného: může se totiž věcí zabývat jen se stejnou mírou péče, jakou svému podání věnoval sám účastník (respektive jeho advokát).

[11] Soud připomíná, že kasační stížnost zůstává (i když to tak v praxi často nevypadá) *mimořádným* opravným prostředkem. I proto nemá kasační řízení probíhat tak, že účastník jen vezme svou žalobu, během chvíle ji v nepodstatných rysech upraví a tuto jen formálně oprášenou žalobu předloží coby kasační stížnost.

[12] Soud proto odmítl kasační stížnost jako nepřípustnou. Na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo, byla-li kasační stížnost odmítnuta (§ 60 odst. 3 s. ř. s.). Soud současně vrátil stěžovatelce soudní poplatek, který za podání kasační stížnosti zaplatila (§ 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2024

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu

[*)] Například usnesení ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS; ze dne 28. 5. 2020, čj. 9 Azs 101/2020-17, body 11 a 12; ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS; nebo ze dne 24. 1. 2023, čj. 10 Afs 132/2021-38.